

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 304. An & quos sumptus ab emptore impensis in litem & liberationem rei ab evictione venditor teneatur ei refundere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

*etiam teneatur defendere emptorem
litemque assumere, emptor ei denun-
ciare debeat litem sibi motam?*

1. Resp. primò: Teneri in ordine ad utramque emptorem legitimè intimare, motam sibi super re vendita litem; prout constat ex *l. emptore. & l. empti actio. C. de evict. c. fin. h. t. &* quidem de priore signanter Castrop. *cit. §. 3. n. 1.* ubi etiam, quòd id procedat, etiam si venditor ipse litem moverit; eò quòd, ubi denunciatio requiritur, non tam ad denunciandum certiorandum, quàm ad ipsum certioratum disponendum, ut aliquid faciat non sufficiat notitia aliunde habita. Quòd si tamen evidens & manifestum esset, rem venditam esse alienam, nullamque competere venditori defensionem, emptorem non teneri facere ullam denunciationem litem motam, sed posse sine illa agere ex empto contra venditorem ad recuperationem pretii & interese, astituit Reiffensl. *h. t. n. 379.* citatis pro hoc Covar. *l. 3. var. c. 3. n. 6.* Fachin. *l. 3. controuv. 37.* Felin. *in c. cum olim. de judic. n. 11.* eò quòd jura hanc denunciationem requirant, ut venditor se suumque emptorem defendere possit; quod cum nequeat, dum evidens est rem esse alienam; quin & emptor litem & causam, utpote manifestè injustam, etiam invito venditore, defendere teneatur, hæc denunciatio est omnino frustranea. Quòd ad alterum etiam AA. communiter conveniunt, & quidem qualis intimatio seu denunciatio requiritur, ut emptor agere possit contra venditorem de evictione, talis etiam requiritur, ut venditor causam emptoris defendere & assumere possit. Unde

2. Resp. secundò: Ut hæc denunciatio rite fiat, seu venditor legitimè laudetur, primò non sufficit simplex significatio litem motam; neque etiam denunciatio aliàs solennis & authentica, ut volunt Salicet. & alii apud Castrop. *loc. cit. num. 2.* Sed requiritur, ut ea denunciatione interpelletur & requiratur quoque venditor, ut veniat & causam emptoris suamque defendat, & litem motam assistat, ut constat ex *cit. c. fin. h. t. & l. 1. C. de peric. & commod. rei vend. l. 1. §. fin. ff. de evict. l. si parentes. l. empti act. C. eod. &* tenent cum communiore. Abb. *in cit. c. fin. num. 3.* Guttier. *de juram. c. 61. num. 5.* Castrop. *loc. cit.* Accludendum quoque huic denunciationi libellum seu ejus copiam, quo contineantur acta litem motam, ut vel sic venditor cognoscere valeat & deliberare, an cedere, an contendere malit, tanquam longe verius defendit Castrop. *loc. cit. n. 3.* citatis pro hoc Bartol. *in l. non solum. ff. de nov. oper. nunciat. Covar. l. 3. var. c. 17. num. 5.* Gutt. *loc. cit. n. 6. & 7.* Fachin. *l. 2. c. 34.* Contrarium, sive talem libellum non esse necessarium, saltem in casu, quo venditori à Judice fit denunciatio, sentientibus. Molin. *l. c.* Gomez. Angel. &c. Secundò hæc denunciatio facienda venditori debito tempore, quò adhuc emptorem possit defendere; ac proinde fieri debet ante testimonium publicationem & conclusionem in causa, seu antequam tempus probationum & exceptionum elapsum sit, Covar. *l. c. n. 8.* Castrop. *l. c. n. 7.* juxta *l. si rem. §. 2. ff. de evict.* adeoque opus non est, ut fiat ante litem contestationem, ut Speculat. quamvis id optimum & securissimum dicat Reiffensl. *h. t. num. 368.* cum sic venditor adhuc habeat libertatem eligendi; an velit absque expensis cedere, an litem excipere cum expensis & periculo perdendi. Quin imò, si hæc denunciatio facta non

est in prima instantia, posse adhuc fieri in secunda seu causa appellationis, modo adhuc omnia sint integra & salva venditori; quia possunt admitti omnes probationes & exceptiones super articulis in prima instantia adductis, tradunt cum Gl. *in cit. l. si rem. v. quolibet.* Jo-And. Hofst. Imol. *in c. fin. h. t.* Gomez. *cit. c. 2. num. 39.* Covar. *cit. num. 8.* Castrop. *loc. cit.* Tertio debet fieri hæc denunciatio ipsi venditori in presentia, si commodè reperiri potest, aliàs ad ejus domum coram domesticis vel vicinis; & si constat illura malitiosè subterfugere denunciationem, ab ea liberatur emptor, intellige, ut is contra venditorem agere possit. Arg. *l. fin. §. fin. ff. de evict. &* ibi Bartol. Gomez. Molin. *LL. cit.* Castrop. *l. c. n. 4.* Morto verò venditore, debet hæc denunciatio & interpellatio fieri ejus hæredibus. Et quia non quilibet hæres integram, sed pro sua hæreditatis parte obligationem defuncti suscipit, emptor, ut integrè de evictione agere possit, debet omnes hæres citare. Gomez. Castrop. *LL. cit.* Porro ab hac denunciatione facienda in ordine, ut emptor agere possit contra venditorem de evictione sibi præstanda, excipitur minor, cui res vendita est; hic enim venditorem scientem aliunde litem motam esse non tenetur denunciare nec interpellare. Arg. *l. in minore. C. in quib. caus. rest. in integ. non est necesse.* Castrop. *loc. cit. num. 5.* quod ipsum *num. 6.* cum Covar. *l. c. n. 5.* Tiraquell. *de privil. pia caus. privileg. 140.* Fachin. Molin. *LL. cit.* extendit ad Ecclesiam, utpote quæ jure minorum utitur.

Quest. 303. An facta legitimè dicta denunciatione emptor excusetur à prosecutione litem & defensione rei emptæ?

Resp. negativè; aliàs siquidem re evicta per actorem, agere non posset de evictione contra venditorem; cum suâ culpâ ceciderit causâ. Castrop. *loc. cit. §. 3. n. 8.* Arg. *l. 1. C. de peric. & commod. rei vend. secus tamen est, ubi venditor promississet expressè causæ defensionem; cum enim ea promissione in se susceperit obligationem emptoris, huic culpæ imputanda non est omisso defensionis.* Castrop. *l. c.* cum Gutt. *p. 1. de juram. c. 61. n. 8. & 10.* quod ipsum à fortiore procedit, si venditor juraverit defensionem; iidem.

Quest. 304. An & quos sumptus ab emptore impensos in litem & liberationem rei ab evictione venditor teneatur eidem refundere?

1. Resp. ad primum: Re liberata ab evictione expensis emptoris, tenetur venditor, cui debet facta denunciatio litem motam ad eos sumptus ei refundendos, si emptor victor ab actore succumbente eos non recuperavit. Bartol. Imol. Aretin. & alii *in l. venditores. ff. de P. O.* Abb. *in c. fin. h. t. circa finem.* Gomez. *2. var. c. 2. n. 47.* Caball. *tr. de evict. §. 3. num. 146.* Fachin. *l. 2. controuv. c. 39.* Molin. *d. 380. in fine.* Quos citat & sequitur Castrop. *l. c. §. 5. n. 3.* dicens communem & omnino amplectendam contra Gl. & Bald. *in l. 1. c. de evict.* Speculat. Fulgos. &c. tenetur siquidem venditor facere, ut emptor habeat rem venditam liberè, hoc est, sine sumptibus in ejus retentionem impensis; taliter autem eam non haberet, ubi cogereetur suis sumptibus à venditore non refundendis

dendis illam ab evictione liberare. Et esto non teneatur venditor determinatè causam suscipere & emptorem defendere, tenetur tamen sub disjunctione causam suscipere agendam & defendendam (& quidem suis sumptibus. *L. quod nisi. ff. de oper. libert. Reiffenst. h. r. num. 376.*) vel interesse solvere, ad quod interesse etiam spectat, quanti emptoris interesse eam non habere liberè seu sine sumptibus; adeoque ad hos refundendos tenetur venditor, etsi ipse causam illius non susceperit aut defenderit.

2. Resp. ad secundum: Non tantum tenetur refundere sumptus factos ab emptore litis instituendæ gratiâ, uti sunt, qui facti sunt in adducendis testibus extraneis, instrumentis & aliis hujusmodi, ut voluit Castrenf. & Alex. in *l. venditores. ff. de V. O.* sed ad omnes, quorquor pro defensione causæ fuerunt necessarij; cum venditor teneatur, non tantum instruere emptorem in lite ei mota, sed simpliciter cum defendere juxta *l. si plus. §. nota. ff. de evictione.* ita probabilius Castrop. *cit. §. 5. num. 5.* cum Fachin. *l. 1. controv. c. 39. in fine.* Arg. *l. sed etsi. §. defendere. ff. de Procurator.*

Quest. 305. Num actio de evictione competens emptori adversus suum venditorem transeat quoque ad particularem emptoris successorem?

Resp. Actio hæc est personalis, ideoque non transit in successorem emptoris, uti expressè habetur *l. fin. §. fin. ff. de contrab. empt.* sic si prædium emptum à Cajo vendidisti iterum aut donasti Titio, à quo illud dein evictum, Titius agere de evictione non potest contra Cajum, quia ab eo non accepit, neque contra evincitorem, quia is ei injuriam non intulit; neque etiam tu agere potes contra venditorem tuum Cajum; quia venditor tenetur solum defendere emptorem suum, ne ab eo res evincatur; jam verò in hoc casu res non evincitur à te, seu eripitur tibi, sed ab emptore tuo evincitur & auferitur, ita Castrop. *loc. cit. §. 6. num. 1.* Limitanda tamen responsio primò: Nisi in re ad te rursus vendita seu donata reservaveris tibi jus aliquod. V. g. concedendo eam in dotem, feudum vel emphyteusim; tunc enim re illam emptori vel donatario tuo evictâ agere poteris contra venditorem tuum de evictione; cum tunc eo ipso hæc sit evictio simul tui & tui emptoris, dum huic auferitur res & tibi jus, quod in ea tibi reservasti. Adde, quòd si res evicta emptori tuo hic contra te agat de evictione, & condemneris ad reddendum ei pretium, agere possis contra venditorem tuum; cum perinde sit te condemnari ad redditionem pretii recepti, ac rem venditam tibi à te evinci; ita Castrop. *loc. cit. n. 2.* in quo tamen postremò is sibi contradicere videtur, dum paulò ante dixerat emptorem primum non posse in hoc casu agere contra venditorem suum, dum res non evincitur ab ipso, sed ab eo, cui ea rursus vendita, ex eo capite, quòd venditor non teneatur defendere emptorem, nisi in eo casu, quo res ab eo evincitur; nisi dicere velis, in hoc casu condemnationis ad reddendum pretium, rem ipsam ab eo evinci virtualiter. Limitanda secundo: nisi cesseris emptori vel donatario tuo actionem de evictione tibi competentem; tunc enim poterit ipse emptor tuus vel donatarius agere contra venditorem tuum, non in

virtute venditionis, sed cessionis sibi à te factæ juxta textum expressum. *L. si res quam. ff. de evict. Castrop. loc. cit. num. 3.* cum Gomez.

Quest. 306. In quibus casibus de evictione emptori non teneatur venditor?

1. Resp. hi casus sunt ferè sequentes. Primus secundum dicta quest. ante hanc 3. si venditor non fuerit legitime laudatus, sive si emptor omiserit ei debito modo intimare litem motam esse sibi, uti id ei secundum jura intimari debebat; nisi tamen ipse venditor obligationem hanc denunciandi emptori (uti potest, cum in ejus favorem inducta) remississet. *L. Herennius. ff. de evict. Castrop. loc. cit. §. 4. num. 1.*

2. Secundus: Si venditor credens rem venditam nulli periculo evictionis subesse, cum emptore convenit, ut non teneatur de evictione fortitan futura; tunc enim re evicta, non tenetur de evictione, saltem quò ad præstandum interesse & damna emptori secuta, etsi non excusetur de pretio reddendo, nisi & de hoc expressè conventum, secus si à venditore sciante vel dubitante de periculo evictionis sic conventum, pro ut hæc dicta sunt supra; quòd si etiam conventio illa concepta non generaliter, sed determinatè ex aliqua certa causa vel persona. V. g. ut non teneatur de evictione ex lite mota à Titio, vel ex sententia lata per imperitiam Judicis, de evictione dein secuta non teneri emptorem etiam quò ad pretium; imò licet venditor processisset mala fide, tenent apud Castrop. *loc. cit. n. 3.* Gomez *cit. c. 1. n. 39.* Tiraq. *de retract. confang. §. 12. gl. 1. n. 14.* Natta *conf. 181. n. 7.* Marfil. *sing. 656. Sc. favet Gl. in l. libertatis. ff. de evict. & ibid. Bald. Salicet. eò quòd, dum exprimitur certa causa, emptor cogitare debeat, adesse ibi periculum, ideoque sibi imputare debeat, quòd periculum non caverit. Verum contrariam sententiam, nempe ex vi illius exceptionis determinata non aliter venditorem liberari ab evictione præstanda, quàm eum evictio generaliter excluditur, nimirum tantum quòd ad interesse solvendum, non verò quò ad pretium, tenent probabilius Rubeus in *l. non solum. §. morte. ff. de nov. oper. nunc. num. 446.* Covar. *3. var. c. 26.* Fachin. *l. 2. controv. c. 40.* Molin. *loc. cit. d. 380. §. secundus.* quos citat & sequitur Castrop. *loc. cit. num. 4.* argumento sumpto ex *l. emptorem. ff. de act. empti.* ubi non fit quòd ad hoc distinctio inter renunciationem factam generaliter & factam ex causa determinata; sitque in utroque casu eadem ratio sic decidendi dicta *leg. nimirum, ne venditor cum jactura emptoris amittentis pretium locupletetur.* Adhæc nullus sit titulus, quò venditori pretium applicetur seu relinquatur. Non permutationis, cum res vendita fuerit aliena, & in emptoris dominium non transferit. Non donationis; cum hæc præsumenda non sit, ubi alia causa agitur, scilicet permutationis rei cum pretio. Non pænæ; cum ex eo, quòd consenserit in liberationem venditoris ab evictione præstanda ex tali speciali causa, præsumi nequeat, eum mala fide emisit; cum adhuc probabiliter existimare potuerit, venditorem ob suam omnimodam securitatem, & non quia res aliena esset, aut periculo evictionis subisset, eam causam specialem excepisse. His non obstante *l. libertatis. ff. de evict.* cum ibi dicatur tantum,*